

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON

KANTONALNI SUD U TUZLI
Broj: 28 0 P 072010 23 Gž
Tuzla, 14.11.2023. godine

Kantonalni sud u Tuzli, u vijeću sastavljenom od sudija Aide Škripić, kao predsjednika vijeća, Sabire Baraković i Emine Brkić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice M.Š. rođ. M., kći I. iz G., ulica ..., koju zastupa punomoćnik Edin Mukanović, advokat iz Tuzle, protiv tuženih 1. A.Š. sina A. iz ..., G.G., 2. "..." d.o.o. G., ..., koga zastupa direktor A.Š. sin A. iz ..., G.G., 3. "..." d.o.o S., ul. ... i 4. „Addiko bank“ d.d. Sarajevo, ul. Trg solidarnosti br.12, Sarajevo, koje zastupa punomoćnik Nihad Mujčinović, advokat iz Tuzle, radi utvrđenja, v.sp. 50.000,00 KM, odlučujući o žalbi tužiteljice izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Gradačcu broj 28 0 P 072010 19 P od 08.11.2022. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 14.11.2023. godine, donio je

P R E S U D U

Žalba se odbija i prvostepena presuda potvrđuje (stav prvi, drugi, treći, četvrti, peti, šesti i osmi).

Stranke se odbijaju sa zahtjevima za naknadu troškova žalbenog postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom, stavom prvim izreke, odbačena je tužba tužiteljice u dijelu zahtjeva kojim je tražila da se utvrdi pravo suvlasništva tužiteljice i tuženog A.Š. na nekretninama koje predstavljaju bračnu stečevinu označene kao kč.br. 740/79 zv. „...“, privredna zgrada, ekonomsko dvorište površine 2.906 m², upisane u zk.ul.br. 45 K.O. ... i kč.br. 99/3 označena kao „...“ privredna zgrada sa ekonomskim dvorištem i njiva u površini 2906 m² upisana u zk.ul.br. 5 K.O. ..., u korist tužiteljice M.Š. i tuženog A.Š. sa dijelom od ½.

Stavom drugim izreke prvostepene presude, odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice kojim je tražila da se utvrdi ništavost Ugovora o zasnivanju hipoteke, broj: ..., zaključen dana 25.02.2010. godine kod notara Bebe Mazalović iz Tuzle, između tuženog „...“, d.o.o. Gradačac. i pravnog prednika tuženog „...“ d.o.o. S. na nekretninama označenim kao

k.č.br. 740/79 zv. ..., privredna zgrada, ekonomsko dvorište, površine 2906 m², upisana u zk.ul.br. 45 KO SP

Stavom trećim izreke prvostepene presude, odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice kojim je tražila da se utvrdi ništavost Ugovora o zasnivanju hipoteke, broj: ..., zaključen dana 08.03.2011. godine kod notara Bebe Mazalović iz Tuzle između tuženog „...“ d.o.o. G. i pravnog prednika tuženog „...“, na nekretninama označenim kao kč.br. 99/3 zvana ..., njiva druge klase, ekonomsko dvorište, njiva treće klase i privredna zgrada površine 2906 m², upisanu u zk.ul.br. 5 KO ...

Stavom četvrtim izreke prvostepene presude, odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice kojim je tražila da se naloži Zemljišno-knjižnom uredu Općinskog suda u Gradačcu i Općinskoj upravi za geodetsko i imovinsko-pravne poslove Gradačac da se nekretnine označene kao kč.br. 740/79 zvana „...“, privredna zgrada, ekonomsko dvorište, površine 2906 m², upisana u zk.ul.br. 45 KO SP ... i kč.br. 99/3 označena kao „...“, privredna zgrada sa ekonomskim dvorištem i njiva u površini 2906 m², upisane u zk.ul.br. 5 KO ..., uknjiže kao vlasništvo, odnosno posjed u korist tužiteljice M.Š. rođ. M. kćeri I. iz G., ul. ... i tuženog A.Š. sina A. iz ..., G.G. sa dijelom od po ½.

Stavom petim izreke prvostepene presude, odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice kojim je tražila da se naloži Zemljišno-knjižnom uredu Općinskog suda u Gradačcu da izvrši brisanje uknjižbe založnog prava – hipoteke, kao i zabilježbu zabrane otuđenja i daljeg opterećenja nekretnina, bez saglasnosti založnog povjerioca, te brisanje zabilježbe zajedničke odgovornosti na suvlasničkom dijelu od ½ tužiteljice M.Š. rođ. M. kćeri I. iz G..

Stavom šestim izreke prvostepene presude, obavezana je tužiteljica da naknadi troškove parničnog postupka i to tuženom „...“ d.o.o S. u iznosu od 4.899,37 KM, te tuženom „Addiko bank“ d.d. Sarajevo u iznosu od 5.007,01 KM, sve u roku od 15 dana, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Stavom sedmim izreke prvostepene presude, sa viškom zahtjeva za naknadu troškova postupka, tuženi „...“ d.o.o S. i Addiko bank“ d.d. Sarajevo su odbijeni.

Stavom osmim izreke prvostepene presude, zahtjev tužiteljice za naknadu troškova postupka odbijen je u cijelosti kao neosnovan.

Protiv prvostepene presude na odbijajući dio (stav prvi, drugi, treći, četvrti, peti, šesti i osmi) žali se tužiteljica zbog svih razloga iz člana 208. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službene novine F BiH“, broj

53/03, 73/05, 19/06 i 98/15 - u daljem tekstu: ZPP), s prijedlogom da se žalba uvaži, prvostepena presuda preinači i usvoje tužbeni zahtjevi tužiteljice, kao i zahtjev za naknadu troškova za sastav žalbe u iznosu od 1.140,00 KM, i troškovi 17% PDV u iznosu od 193,80 KM, ili da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na žalbu trećetuženi „...“ d.o.o. S. (u daljem tekstu: trećetuženi) i „Addiko bank“ d.d. Sarajevo (u daljem tekstu: četvrtužena) osporili su žalbene navode i predložili da se žalba odbije i prvostepena presuda potvrdi, te tužiteljica obaveže da im naknadi troškove sastava odgovora na žalbu u iznosu od 1.140,00 KM, kao i troškove 17% PDV u iznosu od 193,80 KM.

Žalba nije osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužiteljice da se utvrdi suvlasništvo tužiteljice i tuženog A.Š. (u daljem tekstu: prvotuženi) po osnovu bračne stečevine na nekretninama označenim kao k.č.br. 99/3 zvana „...“ ukupne površine 2906 m², i to: njiva druge klase u površini od 421 m², ekonomsko dvorište u površini od 1149 m², njiva treće klase u površini od 415 m² i privredna zgrada u površini od 921 m², upisanim u zk.ul.br. 5 KO ..., a koje nekretnine su ranije nosile oznaku k.č.br. 740/79 zv. ..., privredna zgrada, ekonomsko dvorište, površine 2906 m², upisane u zk.ul.br. 45 KO ..., zatim da se utvrdi ništavost ugovora o zasnivanju hipoteke na tim nekretninama broj: ... i broj: ..., zaključeni kod notara Bebe Mazalović iz Tuzle, između tuženog „...“, d.o.o. G. (u daljem tekstu: drugotuženi) i Hypo Alpe Adria Bank d.d. Mostar-pravnog prednika četvrotužene, i da se slijedom toga naloži nadležnom zemljišno-knjižnom uredu i nadležnoj općinskoj službi da se navedene nekretnine uknjiže kao vlasništvo odnosno posjed u korist tužiteljice i prvotuženog sa dijelom od po ½, kao i brisanje uknjižbe založnog prava – hipoteke i zabilježbe zabrane otuđenja i daljeg opterećenja nekretnina bez saglasnosti založnog povjerioca, te zabilježbe zajedničke odgovornosti na suvlasničkom dijelu tužiteljice od ½.

Iz podataka spisa i utvrđenja prvostepenog suda u relevantnom proizilazi:

- da se u predmetu istog prvostepenog suda broj 28 0 P 067769 18 P vodi postupak po tužbi tužiteljice protiv prvotuženog, sa zahtjevom da se utvrdi bračna stečevina tužiteljice i prvotuženog na određenim nekretninama, između ostalog i na predmetnim nekretninama označenim kao k.č.br. 99/3 zvana „...“ ukupne površine 2906 m², i to: njiva druge klase u površini od 421 m², ekonomsko dvorište u površini od 1149 m², njiva treće klase u površini od 415 m² i privredna zgrada u površini od 921 m², upisanim u zk.ul.br. 5 KO

- ..., i da udio tužiteljice i prvotuženog iznosi po $\frac{1}{2}$, te da je prvotuženi dužan priznati i trpjeti da se tužiteljica u zemljišnim knjigama i katastru upiše kao suvlasnik i suposjednik navedenih nekretnina sa dijelom od $\frac{1}{2}$, i da dozvoli da tužiteljica u posebnom postupku izdvoji svoj suvlasnički dio; i da je u tom predmetu tužba dostavljena na odgovor prvotuženom dana 27.06.2018. godine, koji je dana 16.07.2018. godine u tom predmetu dostavio odgovor na tužbu, dok je prvotuženom tužba na odgovor u ovom konkretnom predmetu dostavljena kasnije tj. 04.07.2019. godine;
- da su tužiteljica i prvotuženi živjeli u bračnoj zajednici počev od ... do ... godine, kada je brak razveden pravosnažnom presudom Općinskog suda Gradačac broj 28 0 P 063190 17 P od 11.07.2017. godine;
 - da je u toku braka tužiteljice i prvotuženog osnovano privredno društvo „...“ d.o.o. G. – drugotuženi sa osnivačkim kapitalom u visini od 1.253.365,00 KM, od čega osnivački kapital prvotuženog A.Š. iznosi 1.251,365,00 KM ili 99,84 % , dok preostalih 2.000,00 KM kapitala ili 0,1596 % je suvlaništvo N.H., i da su predmetne nekretnine prilikom osnivanja drugotuženog privrednog društva unesene kao njegov osnivački kapital;
 - da su nakon toga predmetne nekretnine uknjižene kao vlasništvo drugotuženog „...“ d.o.o. G. sa 1/1 na osnovu ugovora o prenosu vlasništva od 15.09.2004. godine broj Ov. br. 2530/04;
 - da je drugotuženi kao korisnik kredita sa Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. Mostar-pravnim prednikom četvrtotužene zaključio ugovor kojim mu je banka odobrila kredit u iznosu od 200.000,00 KM, sa valutnom klauzulom, i da je radi obezbjeđenja urednog vraćanja kredita drugotuženi sa Hypo Alpe-Adria- Bank d.d. zaključio ugovor o zasnivanju hipoteke broj ... na svojim predmetnim nekretninama u korist Hypo Alpe-Adria- Bank d.d., i da je nakon toga na istim nekretninama, ugovorom o zasnivanju hipoteku broj ..., zaključenim između drugotuženog i Hypo Alpe-Adria- Bank d.d. zasnovana hipoteka u korist te banke, tj. pravnog prednika četvrtotužene, a radi osiguranja potraživanja banke kao hipotekarnog povjerioca iz ugovora o odobravanju okvira o finasijskom praćenju na iznos od 800.000,00 KM, kao i ugovora o kratkoročnom kreditu od 15.03.2011. godine kojim je drugotuženom odobren kredit na iznos od 600.000,00 KM i to sa namjenom zatvaranja obaveza po ranijim kreditima kod iste banke;
 - da je pravni prednik četvrtotužene-Hypo Alpe Adria Bank d.d. dana 13.12.2013. godine, kao tražilac izvršenja, na osnovu izvršnih isprava ugovora o zasnivanju hipoteke ... godine-otpravak u svrhu izvršenja broj: ... Notara Bebe Mazalović, i ugovora o zasnivanju hipoteke broj ...-otpravak u svrhu izvršenja broj: ... Notara Bebe Mazalović, podnijela prijedlog za izvršenje protiv izvršenika-drugotuženog „...“ d.o.o. G., prodajom založenih nekretnina, a radi

- naplate njenih novčanih potraživanja kao hipotekarnog povjerioca, u ukupnom iznosu od 1.058.617,40 KM, i zakonskih zateznih kamata na taj iznos počev od 12.12. 2013. godine kao dana podnošenja prijedloga za izvršenje pa do konačne isplate, te naplate troškova izvršnog postupka;
- da su pismenim podneskom od 26.01.2015. godine Hypo Alpe Adria Bank d.d. Mostar i ... d.o.o. S. obavijestili prvostepeni sud da je Hypo Alpe Adria Bank d.d. Mostar svoje predmetno potraživanje prema drugotuženom kao izvršeniku ustupila ... d.o.o. S. (sada naziv „...“ d.o.o S.-u daljem tekstu: trećetuženi) na osnovu ugovora o ustupanju potraživanja broj OPU-IP 920/2014 od 10.11.2014. godine i broj OPU-IP 723/2014 od 10.11.2014. godine; i
 - da je rješenjem o izvršenju prvostepenog suda broj: 28 0 Ip 043416 13 Ip od 24.02.2017. godine, određeno predloženo izvršenje u iznosu i na način određen u prijedlogu za izvršenje, a u korist ... d.o.o. S.-odnosno sada trećetuženog „...“ d.o.o S..

Kod navedenog činjeničnog utvrđenja, koje nije bilo sporno među parničnim strankama i koje se ni u žalbi ne osporava, suprotno žalbenim navodima, i po ocjeni ovog suda, bilo je mjesta da se primjenom odredbe člana 60. stav 3. ZPP odbaci tužba tužiteljice u dijelu zahtjeva kojim je tužiteljica tražila da se utvrdi da predmetne založene nekretnine predstavljaju bračnu stečevinu tužiteljice i prvotuženog sa dijelom od po 1/2 .

Naime, odredbom člana 60. ZPP propisano je: parnica počinje teći dostavom tužbe tuženom (stav 1.); u pogledu zahtjeva koji je stranka postavila tokom postupka, parnica počinje teći od trenutka kada je o tom zahtjevu obaviještena protivna stranka (stav 2.); dok parnica teče ne može se u pogledu istog zahtjeva pokrenuti nova parnica među istim strankama, a ako takva parnica bude pokrenuta, sud će tužbu odbaciti (stav 3.).

Zato, u situaciji kada je u predmetu pred istim prvostepenim sudom broj 28 0 P 067769 18 P, u kojem se vodi postupak po tužbi tužiteljice protiv prvotuženog, radi utvrđenja bračne stečevine i suvlasničkih dijelova tužiteljice i prvotuženog sa dijelom po ½ na određenim nekretninama, između ostalog i na predmetnim nekretninama označenim kao k.č.br. 99/3 zvana „...“ ukupne površine 2906 m², parnica počela teći 27.06.2018. godine (kada je prvotuženom dostavljena tužba na odgovor), tj. prije pokretanja nove parnice u predmetnoj pravnoj stvari (tužba u ovoj pravnoj stvari podnesena je 12.06.2019. godine, a prema podacima spisa-sadržaju dostavnice o dostavi tužbe na odgovor prvotuženom, tužba na odgovor prvotuženom dostavljena je 04.07.2019. godine) pravilna je odluka prvostepenog suda kojom je odbačena tužba tužiteljice u dijelu zahtjeva kojim je tražila da se utvrdi da predmetne založene nekretnine predstavljaju bračnu stečevinu tužiteljice i prvotuženog sa dijelom od po

½, kako je to pobliže navedene u stavu prvom izreke pobijane presude. Pri tome treba istaći da je u pogledu tužbenog zahtjeva za utvrđenje bračne stečevine, o kojem je odlučeno u stavu prvom izreke pobijane presude, pasivno legitimisan samo prvotuženi kao bračni partner tužiteljice, dok to nisu ostali tuženi budući da oni nisu učesnici u materijalno-pravnom odnosu povodom koga je taj spor nastao, tj. u postupku utvrđenja da je tužiteljica stekla pravo suvlasništva na predmetnim nekretninama po osnovu bračne stečevine.

Slijedom toga, suprotno žalbenim navodima, pravilna je i odluka prvostepenog suda kojom je odbijen prijedlog tužiteljice, kao i prvotuženog i drugotuženog, da se u predmetnoj pravnoj stvari prekine postupak do pravosnažnog okončanja postupka u predmetu istog prvostepenog suda broj 28 0 P 067769 18 P.

Suprotno žalbenim navodima, odluka prvostepenog suda kojom su odbijeni ostali zahtjevi tužiteljice kojim je tražila da se utvrdi da su ništavi ugovori o zasnivanju hipoteke na predmetnim nekretninama broj: ... i broj: ..., zaključeni kod notara Bebe Mazalović iz Tuzle, između drugotuženog i Hypo Alpe Adria Bank d.d.-pravnog prednika četvrtotužene, i da se naloži nadležnom zemljišno-knjižnom uredu i nadležnoj općinskoj službi da se navedene nekretnine uknjiže kao vlasništvo odnosno posjed u korist tužiteljice i prvotuženog sa dijelom od po ½, kao i brisanje uknjižbe založnog prava – hipoteke i zabilježbe zabrane otuđenja i daljeg opterećenja nekretnina bez saglasnosti založnog povjerioca, te zabilježbe zajedničke odgovornosti na suvlasničkom dijelu tužiteljice od ½, rezultat je pravilne primjene materijalnog prava.

Naime, predmetne nekretnine označene kao k.č.br. 99/3 „...“ ukupne površine 2906 m², koje su pobijanim ugovorima o zasnivanju hipoteke založene u korist prednika četvrtotužene kao založnog povjerioca, vlasništvo su drugotuženog, tj. iste predstavljaju njegovu imovinu koja je odvojena od imovine osnivača, pa je suprotno rezonovanju tužiteljice, drugotuženi kao privredno društvo mogao bez ovlaštenja osnivača drugotuženog, pa samim time i tužiteljice koja je po osnovu bračne stečevine suvlasnica osnivačkog udjela njenog bivšeg supruga-prvotuženog, slobodno raspolagati predmetnim nekretninama, te iste zalagati radi obezbjeđenja urednog vraćanja kredita koje je drugotuženi podigao kod prednika četvrtotužene (pravni stav izražen u presudi Vrhovnog suda F BiH broj 64 0 P 032830 17 Rev od 18.02.2020. godine i odluci Ustavnog suda BiH broj AP-1836/20 od 12.01.2022. godine). S tim u vezi, bez uticaja je žalbeno pozivanje na odluku Ustavnog suda BiH broj AP 1720/08 od 21.12.2010. godine ukazivanjem na izraženi pravni stav da se odredba člana 251. Porodičnog zakona odnosi na svu imovinu stečenu radom tokom trajanja bračne zajednice, pa i na udjele u preduzeću, i da se isti takođe smatraju zajedničkom imovinom.

Osim toga, tužiteljica zanemaruje da izvršni postupak koji se u predmetu prvostepenog suda broj 28 0 Ip 043416 13 Ip vodi protiv drugotuženog tiče se prodaje založenih nekretnina koje su vlasništvo drugotuženog, a ne prodaje osnivačkog udjela prvotuženog koji predstavlja bračnu stečevinu tužiteljice i prvotuženog, zbog čega okolnost da je tužiteljica stekla suvlasništvo na osnivačkom udjelu prvotuženog u privrednom društvu „...“ d.o.o.-drugotuženom, nije ni relevantna za odlučivanje o zahtjevu tužiteljice za utvrđenje ništavosti predmetnih ugovora o hipoteci, a s tim u vezi ni za odlučivanje o preostalim zahtjevima tužiteljice o kojim je odlučeno u stavu četvrtom i petom izreke pobijane presude.

U konačnom, u situaciji kada je tužiteljica u cijelosti izgubila parnicu, dakle i u dijelu zahtjeva za utvrđenje ništavosti predmetnih ugovora o hipoteci, suprotno žalbenim navodima, bilo je mjesta da se tužiteljica primjenom odredbe člana 386. stav 1. ZPP obaveže da naknadi troškove parničnog postupka i četvrtuženoj, koja je kao ugovorna strana u pobijanim ugovorima o zasnivanju hipoteke, morala biti označena kao tužena i, neovisno o njenom protivljenju, u tom svojstvu uključena u predmetnu parnicu.

Prema tome, pobijana presuda rezultat je pravilne primjene odredaba parničnog postupka (član 8., 60. i 191. stav 4. ZPP), potpuno i pravilno utvrđenog činjeničnog stanja i pravilne primjene materijalnog prava, pa navodi u žalbi da prvostepeni sud izvedene dokaze nije pravilno cijenio i da ocjena izvedenih dokaza prelazi okvir principa slobodne ocjene izvedenih dokaza, u situaciji kada tužiteljica nije navela koje to dokaze prvostepeni sud nije pravilno cijenio, pokazuju se paušalnim, te su kod činjenice da je prvostepeni sud u obrazloženju pobijane presude dao pravilne razloge o svim činjenicama relevantnim za ovaj predmetni spor, neprihvatljivi žalbeni navodi da je kontradiktorno obrazloženje pobijane presude.

Ostale žalbene navode ovaj sud nije posebno cijenio, jer nisu od odlučnog značaja za rješavanje po izjavljenoj žalbi (član 231. ZPP).

Iz naprijed navedenih razloga, a imajući u vidu da se ni jednim posebnim žalbenim prigovorom ne pobija obračun dosuđenih troškova postupka trećetuženom i četvrtetuženoj, valjalo je žalbu odbiti i primjenom odredbi člana 226. i 235. tačka 2. ZPP, prvostepenu presudu potvrditi u stavu prvom, drugom, trećem, četvrtom, petom, šestom i osmom izreke, dok je prvostepena presuda ostala neizmijenjena u stavu sedmom izreke, shodno članu 221. ZPP, jer u tom dijelu nije ožalbena.

Odluka o troškovima žalbenog postupka, kao u stavu drugom izreke ove presude, koja u tom dijelu ima karakter rješenja, donesena je na osnovu odredbe člana 397. stav 1. u vezi sa članom 386. stav 1. i članom 387. stav 1. ZPP.

Naime, tužiteljica nije uspjela sa podnesenom žalbom, radi čega je odbijena sa zahtjevom za naknadu potraživanih troškova žalbenog postupka. Isto tako, zahtjev trećetuženog i četvrtotužene za naknadu potraživanih troškova sastava odgovora na žalbu nije se mogao prihvatiti osnovanim, iz razloga što dati odgovor na žalbu nije doprinio odlučivanju o žalbi tužiteljice, zbog čega je isti valjalo odbiti.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Aida Škripić, s.r.